

Sygn. akt III AUa 1928/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Lena Jachimowska
Sędziowie	SSA Ewelina Kocurek - Grabowska SSO del. Anna Petri (spr.)
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. K. (J. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

skarga na milczenie organu rentowego

na skutek apelacji ubezpieczonego J. K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 6 lipca 2015r. sygn. akt IX U 189/15

oddala apelację.

/-/SSA E.Kocurek-Grabowska /-/SSA L.Jachimowska /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1928/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. K. wniósł skargę na milczenie organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R., polegające na niewykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 24 sierpnia 2003r., wydanego w sprawie o sygn. akt IX U 489/03. Ubezpieczony wskazał, że w sprawie tej uznano za udowodniony, jako składkowy, okres jego zatrudnienia od 30 lipca 1969r.

do 28 sierpnia 1969r. w (...) Przedsiębiorstwie (...)

w K. - w Studenckim OHP, na co Sąd wskazał w uzasadnieniu tego wyroku. Tymczasem, organ rentowy nie uznał tego okresu twierząc, iż „okres ten został przez Sąd oddalony”.

Organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi i zasądzenie od ubezpieczonego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł podnosząc, że w świetle sentencji powołanego przez ubezpieczonego wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt IX U 489/03 oraz treści art. 477⁹ § 3 k.p.c.. brak uzasadnienia do jej złożenia.

Wyrokiem z dnia 6 lipca 2015r. Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie - skargę na milczenie organu rentowego i zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że decyzją z dnia 6 listopada 2002r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 16 listopada 2002r., zawieszając równocześnie jej wypłatę, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Decyzją z 22 listopada 2002r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury, ustalając ponownie jej wysokość. Uwzględnił przy tym sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), do którego ubezpieczony został skierowany w ramach OHP.

Decyzją z 24 marca 2003r. organ rentowy obniżył wysokość emerytury górniczej ubezpieczonego wskutek przeliczenia świadczenia w związku ze skorygowaniem stażu pracy i wyłączeniem spornego okresu pracy od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r. Odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji zamieszczone zostało przy jego odwołaniu z 22 kwietnia 2003r. od decyzji z 25 marca 2003r., co uszło uwadze organu rentowego, jak i Sądu rozpoznającego sprawę. Sprawę z odwołania od ostatniej wymienionej decyzji rozpoznawano przy tym po połączeniu z odwołaniami ubezpieczonego od innych decyzji organu rentowego. Ubezpieczony kwestionował w nich niezaliczenie przez organ rentowy do ustalenia wysokości kapitału początkowego i wysokości świadczenia m.in. spornego okresu jego zatrudnienia od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2003r., wydanym w sprawie o sygn. akt IX U 489/03, Sąd Okręgowy w punkcie pierwszym umorzył postępowanie w takiej części objętej decyzjami z 7 marca 2003r. oraz z 22 listopada 2002r., którymi organ rentowy częściowo uwzględnił odwołania i oddalił odwołania w pozostałym zakresie od decyzji kapitałowych z 13 czerwca 2002r., 7 października 2002r. i z 7 marca 2003r. Ponadto, w punkcie drugim wyroku Sąd ten oddalił odwołania w całości od decyzji dotyczących wysokości emerytury z 22 listopada 2002r., 29 stycznia 2003r. i z 25 marca 2003r. We wszystkich wymienionych w treści wyroku decyzjach, dotyczących wysokości emerytury, organ rentowy nie uwzględnił jedynie okresu od 1 października 1970r. do 30 września 1974r. W tym też zakresie Sąd rozpoznawał sprawę w przedmiocie wysokości emerytury ubezpieczonego i w tym zakresie oddalił jego odwołania, natomiast częściowe umorzenie postępowania dotyczyło wyłącznie decyzji kapitałowych. Zarówno z rubrum, jak i z sentencji wyroku wydanego w sprawie IX U 489/03 wynika, iż Sąd nie rozpoznawał odwołania ubezpieczonego od decyzji z 24 marca 2003r.

Po rozpoznaniu apelacji ubezpieczonego od tego wyroku, wyrokiem z dnia 18 października 2006r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 3715/04, Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony wyrok wyłącznie w zakresie zastosowania do miesiąca pracy górniczej ubezpieczonego przelicznika 1,8 (w miejsce 155 miesięcy zaliczono 156 miesięcy), a w pozostałym zakresie oddalił apelację.

Dnia 20 maja 2014r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o dokonanie wykładni wyroku z 24 sierpnia 2004r., wydanego w sprawie o sygn. akt IX U 489/03 i rozstrzygnięcie wątpliwości, czy Sąd w wyniku przeprowadzonego postępowania uznał za składkowy okres jego pracy od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r., który był przedmiotem jego odwołania od decyzji z 7 marca 2003r. o ustaleniu kapitału początkowego i od decyzji z 24 marca 2003r. o zmniejszeniu wysokości emerytury, wskazując, że decyzja z 24 marca 2003r. nie została wymieniona ani w sentencji, ani w uzasadnieniu tego wyroku. Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2014r. Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o wykładnię wyroku z dnia

24 sierpnia 2004r. wskazując, że nie stwarzał on stronom trudności w jego zrozumieniu, właściwy sens wyroku został szczegółowo przedstawiony w pisemnym uzasadnieniu wyroku, gdzie przytoczono treść zaskarżonych decyzji organu rentowego, które były przedmiotem rozpoznania. Sąd wskazał przy tym, iż postępowanie to nie obejmowało decyzji z 24 marca 2003r. i niepowołanie jej w sentencji wyroku nie wynikało z błędu Sądu, lecz z braku odwołania ubezpieczonego od tej decyzji. Zażalenie ubezpieczonego na powyższe postanowienie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z 8 września 2014r. (III AUz 199/14).

Sporny okres pracy ubezpieczonego od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r. został mu ostatecznie zaliczony do wymiaru okresów składkowych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 maja 2011r., wydanym w sprawie o sygn. III AUa 1311/10, którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 31 marca 2010r. (sygn. akt VIII U 2394/09), wydany w wyniku rozpoznania odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 7 października 2009r. o podjęciu wypłaty emerytury górniczej od 1 października 2009r. Wyrok Sądu Apelacyjnego z 5 maja 2011r. został wykonany decyzją organu rentowego z 27 lipca 2011r., którą organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonego z uwzględnieniem powyższego okresu oraz dokonał wypłaty wyrównania za okres od dnia podjęcia wypłaty emerytury, tj. od 1 października 2009r. do 31 lipca 2011r.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od tej decyzji, domagając się m.in. przeliczenia emerytury i wypłaty wyrównania za okres od 1 kwietnia 2003r. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 20 lutego 2013r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 811/12, zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 2 grudnia 2011r. oddalający powyższe odwołanie (sygn. akt VIII U 1980/11) i przyznano ubezpieczonemu wyrównanie emerytury, poprzez doliczenie spornego okresu składkowego od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r., począwszy od dnia 1 października 2006r. wraz z odsetkami od 1 października 2006r., oddalając apelację w pozostałym zakresie.

Następnie ubezpieczony wystąpił do Sądu Apelacyjnego w Katowicach ze skargą o wznowienie postępowania w sprawach o sygn. akt III AUa 1311/10 i III AUa 811/12, podnosząc, iż w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Gliwicach - Ósrodkiem Zamiejscowym w Rybniku w sprawie IX U 489/03, mającego za przedmiot odwołanie od decyzji organu rentowego z 24 marca 2003r., został mu zaliczony do stażu pracy, jako składkowy, okres zatrudnienia od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r., więc organ rentowy jest zobowiązany do niezwłocznego wydania decyzji o nadpłacie świadczenia za okres wsteczny wraz z należnymi odsetkami od 1 kwietnia 2003r. Zdaniem ubezpieczonego, Sąd Apelacyjny bezpodstawnie przyjął, iż decyzja z 24 marca 2003r. nie stanowiła przedmiotu odwołania, a sporny okres został mu zaliczony do stażu pracy dopiero wyrokiem Sądu Apelacyjnego, objętym skargą o wznowienie, poczynając od 1 października 2006r. Ubezpieczony domagał się uchylenia wyroków Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego, wydanych w powołanych sprawach.

Postanowieniem z dnia 31 października 2013r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1915/13, Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił skargę o wznowienie postępowania, a dotąd nierozpoznane odwołanie ubezpieczonego z 22 kwietnia 2003r. od decyzji organu rentowego z 24 marca 2003r. przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

W toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Sieradzu ubezpieczony złożył do akt pismo procesowe z 15 kwietnia 2014r., oświadczając, że jest to nowy wniosek pochłaniający odwołanie od decyzji z 24 marca 2003r. i będący jego konsekwencją, którego organ rentowy jeszcze nie rozpatrywał i wniósł o umorzenie postępowania z odwołania datowanego

na 22 kwietnia 2003r. Na tej podstawie, prawomocnym postanowieniem z 16 kwietnia 2014r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 16/14, Sąd Okręgowy w Sieradzu umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z

art. 13 § 2 k.p.c., a pismo procesowe ubezpieczonego z 15 kwietnia 2014r. potraktował, jako nowy wniosek i przekazał do rozpoznania organowi rentowemu ZUS Odział w Zabrze.

W ocenie Sądu I instancji, skarga ubezpieczonego na milczenie organu rentowego jest bezzasadna.

Sąd ten podkreślił niebudzący wątpliwości fakt, że odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 24 marca 2003r. nie było przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. IX U 489/03, więc wydany w tej sprawie wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z 24 sierpnia 2003r., nie dotyczy tej decyzji. Wynika to jednoznacznie zarówno z rubrum, jak i z sentencji wyroku oraz jego uzasadnienia, a także z postanowienia tego Sądu z 10 czerwca 2014r. oddalającego wniosek ubezpieczonego o wykładnię wyroku. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd jednoznacznie wskazał, że postępowanie w tej sprawie nie obejmowało decyzji z 24 marca 2003r.

Na powyższą okoliczność zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Katowicach, rozpoznając skargę ubezpieczonego o wznowienie postępowania w sprawach o sygn. akt III AUa 1311/10 i III AUa 811/12, który postanowieniem z 31 października 2013r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1915/13, przekazał odwołanie ubezpieczonego z 22 kwietnia 2003r. od decyzji z 24 marca 2003r. do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu, zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową. W toku tamtego postępowania istniała możliwość rozpoznania powyższego odwołania i zaliczenia spornego okresu na wysokość emerytury za okres od 1 kwietnia 2003r. do 30 września 2006r. Jednakże na rozprawie 16 kwietnia 2014r. ubezpieczony cofnął odwołanie od decyzji z 24 marca 2003r., występując z nowym wnioskiem z 15 kwietnia 2014r. Na skutek tego, prawomocnym postanowieniem z 16 kwietnia 2014r., wydanym w sprawie o sygn. IV U 16/14, Sąd Okręgowy w Sieradzu umorzył postępowanie, co spowodowało uprawomocnienie się decyzji organu rentowego z 24 marca 2003r.

Sąd I instancji podkreślił, iż skoro Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z 24 sierpnia 2003r., wydanym w sprawie o sygn. IX U 489/03, częściowo umorzył postępowanie w zakresie decyzji dotyczących wysokości kapitału początkowego, a w pozostałej części oddalił odwołania ubezpieczonego oraz w całości oddalił odwołania od decyzji dotyczących wysokości emerytury, to brak jest podstaw do uznania, że organ rentowy nie wykonał wyroku Sądu. Dlatego też, skarga na milczenie organu rentowego jest bezzasadna.

Natomiast wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 października 2006r., wydany w sprawie o sygn. akt III AUa 3715/04, w wyniku rozpoznania apelacji ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego z 24 sierpnia 2004r. (IX U 489/03), którym Sąd Apelacyjny zaliczył 156 miesięcy z przelicznikiem górniczym 1,8, został wykonany przez organ rentowy decyzją z dnia 10 listopada 2006r.

Zajmując takie stanowisko, z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie - skargę na milczenie organu rentowego, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 i § 2 ust. 1 i § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. 2013r., poz. 490 z późn. zm.), przy uwzględnieniu charakteru sprawy i stopnia jej zawilości.

Apelację od tego wyroku wniósł ubezpieczony.

Apelujący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i rozpoznania sprawy przez Sąd Apelacyjny, ponieważ nie wierzy w bezstronność Sądu w Rybniku oraz zwrotu kosztów postępowania przez Sądem I i II instancji. Apelujący zarzucił temu wyrokowi:

- naruszenie prawa materialnego, poprzez wydanie wyroku niezgodnego ze stanem faktycznym;
- nierozpoznanie istoty sprawy, tj. skargi na niewykonanie wyroku o sygn. akt IX U 489/03 w momencie jego uprawomocnienia się w 2004r.;
- pominięcie niektórych istotnych dowodów dotyczących spornego okresu, który nie był w decyzji z 22 listopada 2002r. i w tym wyroku uznany za składkowy; w trakcie postępowania IX U 489/03 Sąd wydając wyrok, dysponował umową o pracę, oryginałem zaświadczenia i dodatkowym zaświadczeniem o opłacaniu składek;
- wadliwe przyjęcie, iż w powołanym wyroku wszystko zostało oddalone, co stanowi jawną manipulację;
- Sąd naruszył powagę rzeczy osądzonej, ponieważ po 10 latach przyznał pierwszeństwo decyzji z 24 marca 2003r., która uprawomocniła się dopiero w 2014r., a nie decyzji z 22 listopada 2002r., która uprawomocniła się w 2004r.;
- Sąd nie zauważył i nie chciał zauważyć, iż decyzja z 24 marca 2003r. została wydana z naruszeniem prawa.

Według apelującego, manipulacja Sądu I instancji polega na tym, że niesłusznie uznał, że jeśli oddalono odwołanie, np. od decyzji z 29 stycznia 2003r., które dotyczy tylko jednego okresu pracy, to oddalona jest „cała decyzja”. Natomiast, gdy Sąd oddalił odwołanie, np. od decyzji z 22 listopada 2002r., gdzie jest wiele okresów pracy, to oddalił nie tylko samo odwołanie dotyczące okresów pracy nieuznanych w tej decyzji, ale również nie uznał samej decyzji z 22 listopada 2002r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i w pełni podziela ocenę bezzasadności skargi ubezpieczonego.

Zgodnie z treścią art. 477¹⁴ § 3 k.p.c., którego przytoczenie organ orzekający pominął, jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, albo orzeka co do istoty sprawy. Jednocześnie sąd stwierdza, czy niewydanie decyzji przez organ rentowy, nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa.

Jak trafnie ocenił Sąd I instancji, organowi rentowemu nie sposób zarzucić milczenia w zakresie, w jakim byłby zobligowany do wydania decyzji. Ubezpieczony dopatruje się go w niewykonaniu przez organ rentowy wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 24 sierpnia 2003r., wydanego w sprawie o sygn. akt IX U 489/03. Tymczasem wyrok ten z istoty rzeczy nie nadawał się do wykonania. Jak wynika z jego treści, umorzono nim postępowanie w części objętej decyzjami z 7 marca 2003r. oraz z 22 listopada 2002r., którymi organ rentowy częściowo uwzględnił odwołania i oddalono odwołania w pozostałym zakresie od decyzji kapitałowych oraz oddalono w całości odwołania od decyzji dotyczących wysokości emerytury. Nie sposób więc oczekiwać od organu rentowego, by wykonał wyrok Sądu, którym jedynie częściowo umorzono postępowanie i oddalono odwołania.

Powyższy wniosek wynika z brzmienia art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887), zwanej dalej ustawą emerytalną, który przewiduje, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości w ciągu 30 dni od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Skoro zatem orzeczeniem organu odwoławczego, tj. przywoływanym przez ubezpieczonego w skardze wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 24 sierpnia 2003r., wydanym w sprawie o sygn. akt IX U 489/03, nie ustalono prawa ubezpieczonego do jakiegokolwiek świadczenia, ani też nie ustalono jego wysokości, przeto organ rentowy nie mógł na jego podstawie wydać żadnej nowej decyzji stanowiącej jego wykonanie. Wyrok oddalający odwołania i umarzający postępowanie nie nadaje się bowiem do egzekucji. Jak wynika z jego sentencji, Sąd nie zmienił stanowiska organu rentowego w jakimkolwiek zakresie. Nie dokonał bowiem zmiany żadnej decyzji w żadnej części. Ponieważ powołane rozstrzygnięcie było niekorzystne dla ubezpieczonego, to nie może on domagać się jego wykonania. Brak zatem milczenia organu rentowego w zakresie zarzucanym przez ubezpieczonego, na co słusznie wskazał Sąd I instancji.

Na marginesie powołanych rozważań dostrzec należy wyeksponowaną przez Sąd Okręgowy okoliczność, iż sporny dla ubezpieczonego okres jego zatrudnienia od 30 lipca 1969r. do 28 sierpnia 1969r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. - w studenckim OHP, został już uznany za składkowy w sprawie o podjęcie wypłaty emerytury, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 maja 2011r., wydanym w sprawie o sygn. III AUa 1311/10. Wyrok ten został wykonany decyzją organu rentowego z 27 lipca 2011r., którą organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonego z uwzględnieniem tego okresu oraz dokonał wypłaty wyrównania za okres od dnia podjęcia wypłaty emerytury, tj. od 1 października 2009r. do 31 lipca 2011r. Następnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 lutego 2013r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 811/12, zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 2 grudnia 2011r., oddalający odwołanie od tej decyzji (sygn. akt VIII U 1980/11) i przyznano ubezpieczonemu wyrównanie emerytury, poprzez doliczenie owego spornego okresu składkowego, począwszy od dnia 1 października 2006r. wraz z odsetkami od 1 października 2006r., oddalając apelację w pozostałym zakresie. Roszczenia ubezpieczonego związane z zaliczeniem tego spornego okresu do okresów składkowych przy wyliczaniu wysokości jego świadczenia zostały zatem zaspokojone powyższymi prawomocnymi rozstrzygnięciami, a skarga o wznowienie powyższych postępowań została prawomocnie odrzucona postanowieniem tutejszego Sądu z dnia 31 października 2013r., wydanym w sprawie o sygn. III AUa 1915/13. Spór wynikający z uznania spornego okresu za składkowy i dnia 1 października 2006r., od którego to było możliwe, został więc ostatecznie zakończony, co trafnie podkreślał Sąd I instancji.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 385 k.p.c., należało oddalić apelację ubezpieczonego, jako niezasadną.

/-/SSA E.Kocurek-Grabowska /-/SSA L.Jachimowska /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR